

Asia: VN/2741/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta sekä varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

KT Kuntatyönantajat kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta sekä varhaiskasvatuslain muuttamisesta.

2. Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin.

Esitysluonnoksen taloudellisissa vaikutuksissa on arvioitu kunnille muodostuvia ylimääräisiä kustannuksia. Kokeilun kulut korvataan luonnoksen mukaan kunnille kokonaisuudessaan. Ylimääräisten kustannusten arviossa on huomioitu asiakasmaksutulojen pieneneminen, kuljetuskustannukset, sekä kokeilusta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset.

Huomioimatta on jäänyt kokonaan kokeilusta aiheutuva mahdollinen palkkakustannusten nousu. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän mukaisesti tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus. Vaativuuden arvioitijärjestelmät tehdään paikallisesti ja vaativuustekijöiden painotus vaihtelee tämän takia työnantajittain. On kuitenkin tavanomaista, että esiopetuksesta vastaamisen on arvioitu nostavan työn vaativuutta ja työnantajat maksavat usein esiopetuksesta vastaaville varhaiskasvatuksen opettajille korkeampaa tehtäväkohtaista palkkaa lisätehtävään ja -vastuuseen perustuen. Esiopetuksen ulottaminen myös 4-5 vuotiaisiin johtaisi kyseisten työnantajien kohdalla myös palkkakustannusten nousuun.

3. Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia kokeilun käytännön toteuttamiseen, kuten kuljetusten, tilojen, henkilöstön tai täydentävän varhaiskasvatuksen järjestelyihin?

Varhaiskasvatuksessa on jo nyt pulaa kelpoisuusehdot täyttävästä henkilökunnasta. Osalla varhaiskasvatuksessa työskentelevillä varhaiskasvatuksen opettajilla on kelpoisuus esiopetukseen, mutta kelpoisten määrää ei pystytä arvioimaan. Luokanopettajien rekrytoiminen esiopetukseen on ongelmallista, koska he eivät ole kelpoisia esiopetusajan ulkopuolelle ulottuvan täydentävän varhaiskasvatuksen aikana. Esitysluonnoksessa on myös arvioitu, että kokeilun myötä myös kysyntä

osa-aikaista varhaiskasvatusta kohtaan voi lisääntyä. Sen lisäksi, että esiopetukseen kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien riittävyydestä ei ole tietoa, saattaa kokeilu johtaa siihen, että varhaiskasvatuksen mitoittamiseen kuuluvien kelpoisuusehtojen täyttävien työntekijöiden tarve kasvaa.

KT Kuntatyönantajat on huolissaan muutoksista, jotka saattavat pahentaa työvoimapulaa entisestään.

4. Kommentit esityksen lapsi-, perhe- tai sukupuolivaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia kokeilun vaikutuksista perheiden arkeen, kuten erilaisiin perhe-etuuksiin?

-

5. Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin.

-

6. Muut kommentit.

-

7. Liitä oheen enintään 1 A4-sivun tiivistelmä lausunnosta.

KT Kuntatyönantajat kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta sekä varhaiskasvatustalouden muuttamisesta.

Taloudelliset vaikutukset

Esitysluonnoksen taloudellisissa vaikutuksissa on arvioitu kunnille muodostuvia ylimääräisiä kustannuksia. Kokeilun kulut korvataan luonnoksen mukaan kunnille kokonaisuudessaan. Ylimääräisten kustannusten arvioissa on huomioitu asiakasmaksutulojen pieneneminen, kuljetuskustannukset, sekä kokeilusta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset.

Huomioimatta on jäänyt kokonaan kokeilusta aiheutuva mahdollinen palkkakustannusten nousu. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän mukaisesti tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus. Vaativuuden arvioitijärjestelmät tehdään paikallisesti ja vaativuustekijöiden painotus vaihtelee tämän takia työnantajittain. On kuitenkin tavanomaista, että esiopetuksesta vastaamisen on arvioitu nostavan työn vaativuutta ja työnantajat maksavat usein esiopetuksesta vastaaville varhaiskasvatuksen opettajille korkeampaa tehtäväkohtaista palkkaa lisätehtävään ja -vastuuseen perustuen. Esiopetuksen ulottaminen myös 4-5 vuotiaisiin johtaisi kyseisten työnantajien kohdalla myös palkkakustannusten nousuun.

Kelpoisen henkilökunnan riittävyys

Varhaiskasvatuksessa on jo nyt pulaa kelpoisuusehdot täyttävästä henkilökunnasta. Osalla varhaiskasvatuksessa työskentelevillä varhaiskasvatuksen opettajilla on kelpoisuus esiopetukseen,

mutta kelpoisten määrää ei pystytä arvioimaan. Luokanopettajien rekrytoiminen esiopetukseen on ongelmallista, koska he eivät ole kelpoisia esiopetusajan ulkopuolelle ulottuvan täydentävän varhaiskasvatuksen aikana. Esitysluonnoksessa on myös arvoitu, että kokeilun myötä myös kysyntä osa-aikaista varhaiskasvatusta kohtaan voi lisääntyä. Sen lisäksi, että esiopetukseen kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien riittävyydestä ei ole tietoa, saattaa kokeilu johtaa siihen, että varhaiskasvatuksen mitoittamiseen kuuluvien kelpoisuusehtojen täyttävien työntekijöiden tarve kasvaa.

KT Kuntatyönantajat on huolissaan muutoksista, jotka saattavat pahentaa työvoimapulaa entisestään.

Wessman Canelia
KT Kuntatyönantajat